N° 4. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staats-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Vrijdag den 13 Januarij.

De BREDASCHE COURANT *verschijnt geregeld, twee malen per week, door het geheele Koningrijk, tegen ƒ 6 het kwartaal, franco per post verkrijgbaar. Alle inzendingen van bijdragen (die van belangrijken inhoud zullen steeds met dankbaarheid ontvangen worden) geschieden* franco *aan de uitgevers* BROESE & COMP. *Alle* Advertentien*, op formaat zegel gesteld, worden geplaatst tegen 20 cents per regel.*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Januarij.

Door Zijne Majesteit zijn voorloopig tot officieren bij de Noord-Brabandsche schutterijen benoemd en aangesteld:

Tot kapiteins: Johannes Josephus van den Ouwelant, Hendrik Willem Plancher, Joseph Alois Hubert Walter, Mr. Arnold van Galen, A. A. Baron van Hagenpoth, Johannes Cunning Heiliger, Willem Antonie Hoppenbrouwers en Jacobus Petrus Jespers.

Tot 1ste luitenants: Johannes Cornelis van der Corput, C. P. Bake de Laet, U. J. Blankers Pasqué, A. A. Fisart, G. de Visser Wouter Hopmans, Gerhardus Stern en Wilhelmus Huysmans.

Tot 2de luitenants: Petrus Lambertus Segers, Johannes Amandus van der Foelart, Prosper Armand Felix Joseph Sassen, Frederik Hendrik Neiszen; Cornelis Baptist, Bartholomeus Daems, Jan Willem van Mook, Gerhardus Masman, Johannes Arnoldus van Genderen, Conradus Wolderingh, Fredrik Albert Rovers, Hendrik Jan Marie Brachinger Wuiters, Jan Hendrik Cornelis Kremer, Wouterus Holleman en Mathias Gatsel.

Nog zijn tot officieren bij de mobiele schutterij der provincie Noord-Braband benoemd en aangesteld:

3de afdeeling; staf.

Tot 1sten luitenant-kwartiermeester, om de dienst van kapitein-kwartiermeester waar te nemen, Pieter Wartenhorst.

3de Bataillon:

Tot 2den luitenant-kwartiermeester, Petrus Alexander d'Artillact Brill.

Bij de dienstdoende schutterij te Bergen-op-Zoom:

Tot 2den luitenant, Jan Drabbe.

— De Staatscourant van heden maakt de, den volgenden dag uitgegeven wet van den 4den Januarij ll., betrekkelijk de ligting der nationale militie, publiek.

— Te Amsterdam wordt op den 10, 11 en 12den dezer, op eene plegtige wijze, gevierd het twee honderd jarig bestaan van het *Athenaeum illustre* aldaar. De plegtige viering is op den 10den geopend geworden in de Luthersche oude kerk aldaar, met eene redevoering in de latijnsche taal van den hoogleeraar Mr. *D. J. van Lennep.* De plegtigheid werd verhoogd met een op dien dag ontvangen goedgunstig besluit van Z. M., waarbij het kabinet van natuurkundige voorwerpen, door den heer *de Riemer* in 's Gravenhage nagelaten, aan het Athenaeum ten gebruike wordt geschonken. Den avond van den eersten dag der feestviering, hebben curatoren der doorluchtige school in den schouwburg een luisterrijk feest gegeven.

— Uit Vlissingen meldt men ons van den 10den dezer:

De matrozen der verschillende equipagien in het dok alhier, ruim 400 man sterk, hebben heden, geheel gewapend en door hunne officieren gekommandeerd, eenige krijgsbewegingen en eene militaire promenade gemaakt; uit hun klock voorkomen en moedige houding herkende men dadelijk de dappere zeelieden, die geen gevaar kennen, zich echter aan eene prijzenswaardige krijgstucht onderwerpen en voor den roem des vaderlands alles, ook hun leven veil hebben.

» De berigten van de grenzen, in Vlaanderen houden, dat de Belgische troepen, die in die streken gekantonneerd zijn, zich weder nabij onze grenzen zamentrekken; digt bij den Kapitalen Dam zijn ruim 900 man der hunnen verzameld; intusschen houdt de desertie onder hunne troepen aan; in den afgeloopen week zijn weder acht man, waaronder een sergeant-majoor, tot de onzen overgekomen; — men spreekt er van, dat een geheel bataillon Belgische troepen, hetwelk op de grenzen lag, het ontwerp zou gehad hebben, om deszelfs vanen te verlaten en over te komen; doch dat het Belgische gouvernement, in tijds van het gevaar onderrigt, zich gehaast had dit bataillon te verplaatsen en door een ander te doen vervangen.

» In Zeeuwsch-Vlaanderen blijft voortdurend alles rustig; men is bezig met het fort *de Ruiter*, digt bij Rammekens, te wapenen en in goeden staat van tegenweer te stellen. — Hier in Vlissingen loopt het gerucht, dat er met spoed drie brikken en vier fregatten in dienst moeten gesteld worden.

— Te Hanau hebben op den 5den dezer, gelijk in de buurtschap van Frankfort op den 6den, onrustige bewegingen plaats gehad, terzake de invoering van het nieuw Keur-Hessische tolstelsel. Te Hanau is een tolhuis nabij de poort geheel uitgeplunderd en verwoest. Nabij Frankfort is er bij eene dergelijke poging op het volk gevuurd, met het gevolg, dat verscheiden der ontevredenen gedood en gewond zijn.

— Een Frankfortsch dagblad berigt uit Weenen van 2 Januarij, dat den vorigen dag aan het Keizerlijke Hof de plegtige verloving gevierd was, van den hertog van Reichstadt met de oudste dochter van Z. K. H. den aartshertog Karel.

— Van de poolsche grenzen schrijft men, dat er van alle kanten versterking van russische manschappen en materieel in dat land rukt. Er was onlangs nog een aanzienlijk artilleriepark daarheen op marsch gegaan en men arbeidde in het arsenaal aldaar aan een nieuw. In de militaire kolonien werden vele bewegingen opgemerkt en een aantal kolonisten in de onderscheiden korpsen ingelijfd. Met zekerheid wist men de strekking dezer toerustingen niet, en de russische ambtenaren waren er even onkundig van; maar bij elk was het gevoel levendig, dat het eene wapening was tegen de revolutie, die ook buiten Polen nog te bestrijden overbleef.

— In Berlijn verspreidt men allerlei tijdingen; geruchten van oorlog en staatshervorming zijn het onderwerp van ieders gesprek. Men rekent het laatste in deze oogenblikken niet geraden; maar van de noodwendigheid van een oorlog houdt men zich echter overtuigd. Sommigen geloven dat de belangen der Nederlanden ten minste zoodanig zijn, dat zij zeer wel met onderhandelingen afgedaan kunnen worden; doch daaruit volgt nog niet, dat men de krijgsmagt verminderen kan. De gemeenschap met Polen verlevendigt, maar de meeste warschausche brieven zijn treurig, daar zij al het verlorene beklagen en zich niets dan rampen te gemoet zien. Geheele scharen insurgenten, die de wapens nog niet nedergelegd hebben, zwerven in bosschen en ongebaande wegen, van waar zij geene gelegenheid voorbij laten gaan om den Russen allerlei nadeel toe te brengen. Deze roowerbenden bederven zoo wel het land als het volk, en de geregelde besturing van dit rijk gaat daardoor ook zeer langzaam voort. Hierdoor ondergaan de handelsbetrekkingen nog veel belemmering.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11den Januarij.

De vergadering der afgevaardigden, welke op gisteren belegd was, is niet gehouden geworden, aangezien er geen genoegzaam aantal leden tegenwoordig was, om te kunnen delibereren. Met verwondering heeft men opgemerkt, dat de heer *de Gerlache* in zijne kwaliteit als president, het voorbeeld van naauwkeurigheid niet heeft gegeven, want de heer *Destouvelle* bezette de fauteuil.

— De *Courrier* over het nieuwe voortbrengsel der Londensche conferentie sprekende, drukt zich deswege op de volgende wijs uit:

» Wij hebben gisteren, naar aanleiding van hetgeen de *Messager* daaromtrent gezegd had, gesproken van een antwoord der Londensche conferentie, onder dagteekening van den 4den Januarij, in antwoord op eene memorie, door de Hollandsche plenipotentiarissen den 14den December ll. tegen de 24 artikelen ingeleverd, waarbij dezelven verklaarden, dat deze 24 artikelen door hun gouvernement niet konden aangenomen worden. Dit antwoord der conferentie, waarvan vele lieden het bestaan in twijfel zochten te trekken, is wezenlijk opgesteld in de vereeniging, in den nacht van den 3den op den 4den dezer op het *Foreign Office* gehouden, van welke vereeniging de Engelsche bladen gemeld hebben, dat dezelve aan een hoogst belangrijk punt was gewijd geweest, waar-

mede de plenipotentarissen zich tot aan den morgen hadden bezig gehouden.

» Het antwoord bestaat in eene nota en eene daaraan geannexeerde memorie. Beide stukken zijn door al de plenipotentarissen geteekend, hetgeen aanleiding geeft om den twijfel te vermeerderen, dien wij altijd gekoesterd hebben, omtrent de waarheid van de zoogenaamde *volstrekte weigering* van Rusland, om tot het traktaat van 15 November toe te treden. Hetgeen wij gezegd hebben van de scheiding, die men maken moest van de bijzondere staatkunde van Koning *Willem*, met die van de staatkunde der andere mogendheden bevindt zich evenzeer door deze beide stukken bevestigd.

« Bij de nota in kwestie, zegt de conferentie ontkend te hebben door Holland tegen de 24 artikelen gemaakte bedenkingen onderzocht te hebben, en verklaart, dat de mededeeling dier bedenkingen in vele opzigten laat komt, doch dat wijders dezelve in de aan de nota geannexeerde memorie beantwoord worden.

» Holland had beweerd, bij zijne memorie van 14 December, dat de conferentie hetzelve al zijne hulpbronnen ontnam, en het wilde verlagen tot den rang van een louter honorair lid der Europesche maatschappij. De conferentie antwoordt, dat, wel verre het aldus gesteld zoude zijn, de toestand van Holland, zoo als de 24 artikelen hetzelve bepalen, voordeeliger is, dan op eenig tijdstip van het aanwezen van de republiek der Vereenigde Provincien. Zij geeft aan het einde den wensch en de hoop te kennen, dat koning *Willem* niet zal toeven tot het traktaat toe te treden en de vrees voor den oorlog weg te nemen, welke vrees voor Holland even nadeelig is als voor het overige Europa.

» De geannexeerde nota gaat van punt tot punt de tegenwerpingen van Holland na. De plenipotentarissen van Koning *Willem* hadden zich beroepen op de acht artikelen van het londensch traktaat van 1814, hetwelk de grondslagen van het Koningrijk der Nederlanden gelegd had, en op het protocol van 27 januarij 1831. De conferentie antwoordt, dat het londensch traktaat van 1814 voortaan onmogelijk kan toegepast worden, dat de vereeniging van Belgie met Holland onherroepelijk verbroken is, dat het hollandsch gouvernement, in November 1830, zelve de tusschenkomst der Mogendheden inroepende, aan deze het regt toegekend heeft, van op nieuw, als in 1815, de gesteldheid van Belgie met betrekking tot Europa te regelen. Dat van toen af eene verandering van souverein was voorzien geworden.

» De conferentie na zich aldus geregtvaardigd te hebben, van te zijn afgeweken van het tractaat van 1814, verdedigt vervolgens de 24 artikelen in al hetgeen de bepaling van het grondgebied, de verdeeling der schuld en de vaart betreft.

» De memorie eindigt aldus: (*dit slot hebben wij reeds in ons vorig nommer medegedeeld.*)

» Hoe zou het, hiermede besluit de *Courrier*, hoe zou het, na zulk eene verklaring der conferentie, en dat vooral op den datum van 4 Januarij, mogelijk zijn zich voor te stellen, dat de te Londen vereenigde plenipotentarissen nog met bijoogmerken te werk gaan; kon het zoo wezen, dan zouden deze plenipotentarissen kinderen of gekken moeten zijn.

» Maar altijd blijft nog de kwestie over te weten, hoe koning *Willem* genoodzaakt zal worden tot de 24 artikelen toe te treden, zelfs na deze verklaring der vijf mogendheden. Wij hebben opgemerkt, dat deze nieuwe verklaring even min als de vorige bedreigingen eener dwanguitvoering behelst."

Om deze toetreding te verkrijgen, acht de *Courrier* het geschiktste middel, zoo veel mogelijk de ontwerpen van koning *Willem*, met betrekking een vijandelijken inval te verijdelen, door op alle punten aan de grenzen pal te blijven staan. Dan zou de Hollandsche natie er eindelijk naar haken en den koning bewegen eene ontwapening te bewerkstelligen.

— Gisteren is er, bij de engelsche ambassade, een courrier aangekomen. Volgens hetgeen wij van den inhoud zijner depêches vernomen hebben, kunnen wij verzekeren, dat de beste verstandhouding tusschen de kabinetten van Londen en Parijs heerscht; dat beide gouvernementen het volkomen eens zijn, van allen tegenstand tegen de uitvoering van het traktaat van Londen uit den weg te ruimen, een tegenstand, dien men zelfs als geenszins waarschijnlijk begint te beschouwen. Wij kunnen bevestigen, dat men het wegens de vestingen eens is. De diplomatieke tijdingen waren gisteren zeer geruststellende. (*Emancipation.*)

— De koning vertrekt heden naar Gent; hij is, onder anderen verzeld van den heer *de Muelenaere*, minister van buitenlandsche zaken. Ook de generaal *Belliard* zal den koning vergezellen.

— Een onzer dagbladen meldt, bij wijze van *postscriptum*, het volgende: » Gisteren zijn alhier voldoende tijdingen aangekomen. Het Weener kabinet heeft op de plegtigste wijze bevestigd, dat er niets veranderd was in deszelfs besluit, om de uitspraak der conferentie tusschen Belgie en Holland te ratificeren, en geene wijzigingen meer te dulden in overeenkomsten, welke, door *Leopold* aangenomen zijnde, voor de vijf mogendheden verbindend geworden zijn. Van Berlijn is dezelfde zekerheid ingekomen. [illegible] als stellig kunnen mededeelen, bewijzen dat de ongegronde geruchten van eene afspraak tusschen de drie kabinetten van het Noorden tegen de beslissingen der conferentie zijn geweest."

— Wij vernemen, uit eenen partikulieren brief van Parijs, dat, op de beurs aldaar, van maandag den 9den dezer, alle fondsen eene vermindering van anderhalve tot twee franks ondergaan hebben. Het gerucht van het niet ratificeren van het traktaat had zich onder de speculanten verspreid. Onze tijdingen uit Londen zijn van eenen aard, om deze vrees te doen verdwijnen. Ter onzer beurze van gisteren zijn de 12 millioenen op 83 en de 10 millioenen op 77 gevallen. Ter beurze van Antwerpen van denzelfden dag waren de 12 millioenen op 83 en 83½ genoteerd. In de 24 millioenen waren geen zaken gedaan.

ANTWERPEN, den 11den Januarij.

De zuidwesten wind en de zachtheid van het jaargetijde hebben de scheepvaart hare gewone gerustheid wedergegeven. De Hollanders hebben, zonder tijdverlies, van dat gunstig weder gebruik gemaakt, om hunne statien voor St. Maria en Pijp-Tabak te hernemen. Hunne kanonneerbooten liggen aldaar ten getalle van tien.

Na gesproken te hebben van de oorlogs-vaartuigen, welks aanzien zoo bedroevend is, is het ons aangenaam aan te kondigen, dat er te Vlissingen, verscheiden koopvaarders aangekomen zijn, waarvan de naam nog wel niet bekend is, maar van welke er verscheidene met koffij, eene thans zeer gewilde waar, geladen zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Januarij.

Dom *Pedro*, donna *Marie*, de prinses van *Leuchtenberg*, de graaf *d'Argout* en diens echtgenoote, benevens de heer *Barthe* hebben de eer gehad van bij den koning en de koningin toegelaten te worden.

— Wij lezen in het dagblad *l'Opinion*:

» Uit goede bronnen vernemen wij, dat er na de aankomst der depêches van Sint Petersburg, waarvan reeds melding is gemaakt, en welke ons kabinet schrik en vrees aangejaagd hebben, drie couriers gelijktijdig naar 's Hage, Petersburg en Londen afgezonden zijn.

» Onze minister van buitenlandsche zaken heeft bijna dagelijks lange conferentien met de ambassadeurs der drie groote mogendheden van het Noorden. De koning vereert deze conferentien dikwijls met zijne tegenwoordigheid. De heer *Pozzo-di-Borgo* wordt dagelijks meer verlegen met de beleefdheden, welke men hem ten hove bewijst. Gisteren heeft hij, op eene dringende uitnoodiging om ten hove te verschijnen, doen antwoorden, dat Z. Exc. ongesteld was. Een kwartier-uurs daarna ontving hij een bezoek van den president van den raad van ministers, van een der zonen des konings verzeld. » Ik kan het onmogelijke niet doen, om de oogmerken des keizers," zie daar de woorden, welke men hem onzen eersten minister heeft hooren antwoorden.

— *Le Temps* zegt: » Men heeft ons gesproken van de waarborg, welke het tegenwoordig ministerie voor den vrede van Europa oplevert; wij gelooven integendeel, dat er geen diplomatiek sijstema geschikter kan zijn, om ons den oorlog aan te brengen, indien dezelve mogelijk was, dan dat, wat het ministerie volgt."

— De *National* zeide gisteren: » Geheel Europa, Engeland daaronder begrepen, zou gaarne de terugkeering van Belgie aan Holland zien; maar Europa durft het niet te zeggen."

Ons *Journal de Commerce* zegt: onze beurs van gisteren (den 7den) is nog door veel beweging in de fondsen en ten laatste door eene daling van 75 centimes op de 3 pCt. gekenmerkt geworden. Deze daling van 3 pCt. sedert vrijdag laat den speculateurs veel te denken over. Wij hebben reeds gezegd, dat de oorlogs-geruchten de eenige oorzaak dezer beweging niet zijn. Heden nog sprak men van eene, door den minister van finantien ontworpen leening; dezelve zou besloten zijn, om de 170 millioenen renten, die de finantiele wetten ter zijner beschikking laten, aan te besteden, hetwelk met de 40 millioenen die de stad Parijs noodig heeft, eene som van 200 millioenen zou vormen in het geval van aanbesteed te worden, zonder nog daarbij te rekenen een credit in koninklijke bons van 300 millioenen, bij het provisioneel budget toegestaan.

— Het schijnt, dat er, van alle kanten, krachtige vertogen tegen de belasting op het personeel bij den minister van finantien inkomen. De algemeene raden van een groot aantal departementen vragen de afschaffing dier belasting; dat der Beneden-Loire gaat zelfs zoo verre van te zeggen, dat slechts een vijand des gouver-

nements van Julij alleen deze wijze van peroleste heeft kunnen voorstellen.

— De Petersburger couranten maken het nieuwe tarief der douanen publiek; de fransche handel wordt bij hetzelve zeer benadeeld; de wijn wordt met 36 roebels het okshoofd of de handelsmaat en de kunstbloemen met 9 roebels het pond belast. Alle fransche goederen moeten daarenboven 12½ percent betalen.

— Gisteren waren er, uithoofde van den zondag, geen fondsen genoteerd.

ENGELAND.

LONDEN, den 7den Januarij.

Uit de officiele opgave van 's rijks inkomsten blijkt, dat in de verstreken drie maanden 903,218 ponden sterlings minder ontvangen is dan in dezelfde maanden 1830, en dat de inkomsten gedurende het dienstjaar, dat op den 5 dezer is verstreken, 3,984,175 ponden sterlings minder hebben bedragen dan in het jaar te voren. Deze mindere opbrengst ligt hoofdzakelijk in de accijnsen, die alleen 2,564,900 ponden minder hebben opgeleverd, waaraan evenwel ook het verminderen van ettelijke belastingen schuld is. De in- en uitgaande regten hebben ook niet zoo veel als in het vorige jaar gerendeerd, dat aan de moeijelijkheden wordt toegeschreven, die de handel uit hoofde der maatregelen van quaranteine ondervonden heeft.

— *The Standard*, de tolk van de partij der Torijs, zegt, dat, sedert eenigen tijd, onderscheiden, zoo wel bij het kabinet van st. James geaccrediteerde als niet geaccrediteerde diplomatieke agenten, veelvuldige conferentien met verscheiden leden van het voormalig ministerie hielden. Men denkt, dat deze zamenkomsten betrekking hebben tot eene gewigtige motie wegens het tegenwoordig systema van buitenlandsche staatkunde, welke eerlang in het hoogerhuis staat gedaan te worden.

The Albion, een andere tolk van opgemelde partij, zegt, dat vele leden van hoogen rang en aanhangers van het ministerie de hoofdstad verlaten hadden, uit vrees van dadelijk te worden gevallen, om den titel van pair aan te nemen; dat, onder deze, sir *George Warenden*, zich, uit hoofde van ongesteldheid, niet naar zijn lusthuis hebbende kunnen begeven, zich genoodzaakt had gezien, om den ministeriëlen agent, die hem het pairschap kwam aanbieden, vlak van de hand te wijzen, hem zeggende, dat het hem, in de tegenwoordige omstandigheden, onmogelijk was, de hulde welke lord *Grey* hem bestemde, aan te nemen.

— *The Herald*, sprekende van de ratificatien der 24 artikelen van wege de Noordsche souvereinen, voor den 15 aanstaande, verzekert, dat alle dagbladschrijvers, zijne confraters, te dien opzigte, in eene grove dwaling vervallen waren en dat hij stellig verzekeren kan, dat de gevolmagtigden, leden der conferentie, de beste hoop hadden, dat het protocol door alle hunne respective hoven geteekend zou worden.

Wij lezen in *the Courier*, dat de angst der fransche en engelsche kabinetten, om de laatste berigten van Oostenrijk en Pruissen wegens de 24 artikelen te bekomen, zoo groot is, dat er maatregelen genomen zijn, om telegrafische depêches over Straatsburg te bekomen en dat het fransch gouvernement zijne geheele telegrafische linie ter beschikking van het engelsche gesteld heeft.

Nog lezen wij in hetzelfde dagblad: « Wij hebben met groot genoegen vernomen, dat de jongste tijdingen van Petersburg veel vriendschappelijker zijn dan de laatste berigten konden doen verhopen, en dat, hoezeer keizer *Nikolaas* de 24 artikelen nog niet heeft geratificeerd, men zeggen kan, dat hij zich eerder schijnt te bedenken dan glad te weigeren. Wij kunnen er nog bijvoegen, dat de conferentie nog de grootste hoop behoudt, om Oostenrijk en Pruissen de gewigtige en plegtige akte hunner gevolmagtigden te zien ratificeren. Dit is echter misschien niet zoo met Rusland gelegen en de conferentie verwacht niet, keizer *Nikolaas* tot de 24 artikelen te zien toetreden.

Hetzelfde dagblad meldt nog, dat de heer *Dedel*, eerste secretaris der hollandsche legatie, alhier, deze stad gisteren avond heeft verlaten, zich met het antwoord der gevolmagtigden op de memorie, die, op den 14den december, door de hollandsche gevolmagtigden aan de conferentie is ingediend geworden, naar 's Gravenhage begevende. Wij hebben vernomen, dat dit antwoord in allerbevredigendste bewoordingen is opgesteld.

— Den 9den moet te Dublin eene groote volksvergadering gehouden worden, ten einde over den toestand van Ierland te raadplegen en daaromtrent vertoogen aan het gouvernement in te zenden. De Iersche leden van het Huis der Gemeenten hebben eene uitnoodiging ontvangen, om die bijeenkomst bij te wonen; doch meest alle hebben besloten hieraan niet te voldoen, op grond, dat zij bereid zijn om volgens pligt de belangen van hun land op eene wettige wijze voor te staan, doch geenszins gezind om te gehoorzamen, aan de bevelen van een raad, die grootendeels zamengesteld is uit lieden, die noch hunne lastgevers kunnen wezen, noch door hunnen stand in de maatschappij daartoe geregtigd zijn. De Iersche misnoegden willen eene geheele afschaffing van de tienden in Ierland en eene groote verandering in de beginselen der Iersche hervormings bill bewerken en velen komen er voor uit, dat zij ook eene herroeping van de Unie en dus eene afscheiding van Engeland bedoelen.

— De belgische leening is op den jongsten beursdag niet genoteerd geweest. Onze drie pCt. geconsolideerden stonden op 83¾ à ⅞.

Het proces betreffende de nalatenschap van den Hertog de Bourbon, heeft reeds zulk eene beruchtheid verkregen, dat het niet onbelangrijk geacht kan worden, eene der hoofdpersonen van dat pleitgeding te leeren kennen.

Mevrouw *de Feuchères* zag het eerste levenslicht in eene kleine stad van het eiland *Wight*. Haar eigen naam is *Sophia Dawes*. Zij was de dochter van een loots, die tevens smokkelaar was. Deze *Sophie Dawes*, oefende in 1814 nog het beroep uit van dienstbode in eene der kroegen van haar land; het was omstreeks dien tijd en in die betrekking, dat de Hertog de Bourbon haar leerde kennen en reeds dadelijk belang in haar stelde. Het was op zijn verzoek, dat zij zich in 1817 naar Parijs begaf, alwaar zij, het volgend jaar met den Baron *de Feuchères* in het huwelijk trad. Deze verbindtenis verhief *Sophia Dawes* tot baronnesse en den baron, haar gemaal, tot kolonel!!! De weinige zorg, welke Mevrouw in acht nam om hare geheime minnarij *(intrigues)* te verbergen, veroorzaakte echter spoedig eene scheiding, op verzoek van den Baron. Sedert was zij de openlijke bekende maitresse van den Hertog de Bourbon, op wiens laatste levensdagen zij zulk eenen ongunstigen invloed heeft uitgeoefend, en wiens ontijdige dood, even als zijne laatste testamentaire beschikkingen, aan haar worden te laste gelegd. Wat daarvan is zal misschien uit het regtsgeding blijken. Wij zeggen *misschien*; want het zoude thans niet voor het eerst zijn, dat de in aanzien verheven misdadiger, de stem der wet in zijn belang deed spreken. Waar *goud*, op een *schepter*, of *wel beiden* de schaal der geregtigheid drukken, blijft zelden de evenaar in het midden staan.

Als eene bijdrage tot de fortuin der familie *Dawes*, moge ook nog dit dienen, dat de broeder der gemelde *Sophie*, thans Baron *Dawes* en Pair van Frankrijk, vroeger winkeljongen was, in den boekwinkel van den heer *Germain* te *Portsea*, op het eiland *Wight*.

Wat men ook moge zeggen, het vestigen van een *koningschap met republikeinsche instellingen* is een verbaasd moeijelijk werk. De Franschen, die anders met de heterogeenste zaken te regt kunnen, tobben met dat koningschap geweldig. De man, die in Augustus 1830 zoo regt tevreden was met het presidentschap van de beste der republieken, laat steeds bij alle gelegenheden van den ouden zuurdesem blijken; en willens of onwillens wordt men overtuigd, dat de koning, *bij de gratie des volks* ijverig bezig is om, zachtjes aan, zich dezelfde regten aan te matigen als zijne voorzaten, die *bij de gratie Gods* regeerden, genoten. Het is waar, van tijd tot tijd, staat er een *Odillon Barrot* of dergelijke snaak op, om den Koning der *Franschen* te beduiden, dat hij geen koning van Frankrijk is, en dat de Franschen geene *onderdanen* zijn, maar — dat alles is niet veel meer dan geschreeuw, en zelfs een Franschman wordt eindelijk moede geschreeuwd. Men weet dit; gaat zijn gang, lacht de Belgen die (in hunnen onverbeterlijken *Gendebien*) dat gesnap volgen, hartelijk uit, verschanst zich in de Tuilerien en binnen kort zal van het Amalgama van het *hotel de ville* niets meer dan het *koningschap* voor handen zijn, de *republikeinsche instellingen* zullen van lieverlede opgelost wezen.

LUXEMBURG.

(Vervolg van het medegedeelde bij onze courant van 7 dezer n°. 6.)

Uittreksel uit eene leerrede, gehouden in de M . . . r parochie-kerk.

In alle tijden was het een hoofdtrek in het karakter der Luxemburgers, met onverzettelijke trouw hunne wettige overigheid aan te kleven. Hunne geschiedenis levert er de ontegenzeggelijkste bewijzen van. Nooit stonden zij op tegen hunne stamvorsten, die in eene lange rei van *Siegfried* tot op *Siegismund* geregeerd hebben, en nogtans waren de tijden en regeringen zeer drukkend. Aan het Spaansch-Bourgondische huis, hetwelk op hunne stamvorsten volgde, bewezen zij dezelfde verkleefdheid. Onder de regering van Oostenrijk, hetwelk na de ontbinding der Spaansch-Bourgondische heerschappij, het bestuur over Belgie en Luxemburg in handen kreeg, hoe getrouw en edel gedroegen zich toen onze vaderen jegens hunne beheerschers! Hoe standvastig wezen zij de aanhitsingen der Belgische oproermakers af! Hoe grootmoedig offerden zij goed en bloed op, om den Vandernootschen tuimelgeest te verstikken, om de vrijheid voor de buitensporigheden der Nederlandsche dweepers te behoeden.

Zulke opregte en onwrikbare mannen waren onze vaderen, vele eeuwen achtereen! Nooit zagen zij de vaan des oproers van hunne torens waaijen! Nooit versierden zij zich met eene andere kleur, dan die hunner wettige vorsten! De gruwelen van den opstand waren voor ons, hunne verbasterde nâneven, bewaard, voor ons, die zij zouden vervloeken, indien zij uit hunne graven opstaan en in ons midden verschijnen konden.

Doch M. T., laat ons niet onregtvaardig jegens den Luxemburgschen naam zijn, niet het gansche volk ten laste leggen, hetgeen slechts de schuld van weinigen is. Een groot gedeelte der inwoners is slechts door de listige volksverleiders op het dwaalspoor gevoerd; het grootste gedeelte zwijgt, omdat het niet mag spreken, houdt zich lijdelijk, omdat de hulp van den vorst verre af en de magt in de handen der boozen is. Zonder de komst van woedende Jacobijnen en hunne vreemde handlangers zou de heillooze staatsomwenteling nimmer in ons vaderland tot stand zijn gekomen.

Ik wil geenszins beweren, dat wij, in de laatste jaren, geene reden van klagten hebben gehad; deed ik zulks, dan zoude ik tegen uwe en mijne overtuiging moeten spreken. Doch [illegible] onze klagten niet van dien aard, dat zij niet dan door eene geweldige, nimmer [illegible] verscheuring van alle banden van gehoorzaamheid, konden opgeheven worden. Door eene afscheiding van Belgie, welks lasten te zwaar op onze arme landen drukten, door een eigen, minder kostbaar, groot-hertogelijk bestuur, zoude al het kwaad uit den weg zijn geruimd. De Koning zelf, die ons zoo vele bewijzen van zijne vaderlijke welwillendheid gegeven heeft, was steeds en is heden nog bereid om ons daartoe de behulpzame hand te bieden. Zoo onze toestand tot hiertoe hard geweest is, dan moeten wij zulks alleen aan onze vereeniging met het koningrijk, maar niet aan onzen Groot-hertog toeschrijven. Hij deed wat hij kon, om onzen toestand te verbeteren. Hem, hem alleen hebben wij al het goede te danken, dat wij in de verloopen vijftien jaren genoten hebben. Die kostelijke straatwegen, welke ons, van alle nabuurige staten, te voren afgescheiden gewest, in alle rigtingen doorkruissen, zijn zijn werk; hij ontwierp het plan om de Saur en Moezel midden door woeste heiden en bergachtige streken, met de Maas en den Atlantischen oceaan te verbinden, een werk, hetwelk zoo gelukkig begonnen zijnde, ons en den toekomstigen geslachten, onder zijne regering, eene bron van den rijksten zegen zijn zoude; hij liet onze bergen door deskundigen onderzoeken, om de daarin verborgen schatten tot het [illegible] tot welzijn van het gansche land op te delven; hij ondersteunde, door giften uit zijne eigene middelen, zoo vele verdienstelijke priesters, die van wege de zwakheid des ouderdoms, rustnoodig hadden, hij hielp de gemeenten hare bouwvallige kerken in beteren staat brengen, of nieuwe en fraaijere in derzelver plaats bouwen; met lands vaderlijke belangstelling zorgde hij dat der jeugd doelmatig onderwijs wierd gegeven, en dat de eertijds zoo ongezonde schoolhutten in zuivere, luchtige woningen werden herschapen. Met één woord, wat sedert 1815 ten algemeenen welzijn ondernomen is, hebben wij hem, den goeden, zoo schandelijk miskenden, zoo ondankbaar beloonden Groot-hertog *Willem* dank te weten.

En wat hebben ons die veel belovende revolutie-mannen daarvoor in de plaats gegeven? Schande, armoede, zedelijke verwildering. Zij hebben den Luxemburgschen naam bij de andere volken geschandvlekt, terwijl zij ons met de Belgische Vandermootisten op eene lijn hebben gesteld of ten minste hebben willen stellen. Al de bronnen van openbare welvaart hebben zij gestopt, en door ongehoorde belastingen hebben zij het land uitgezogen, om zich en de hunnen te verrijken. Hetgeen den tollenaren des [illegible] ontsnapte, dat werd verteerd, geroofd, vernield door vreemde benden, (een echt vrij-corps, daar niets voor hunne woede vrij was) welke de ongelukkige gemeenten op brandschatting stelden, en overal, waar zij zich vertoonden, de sporen der walgelijkste ongebondenheid achter lieten. De geheele jongelingschap werd aan hare vreedzame bezigheden onmenschelijk ontvoerd, om, aan eene vreemde, door iederen waren Luxemburger verfoeide, zaak opgeofferd te worden. Daar hielp geen tegenstreven, geen bidden; want het geweld der wapenen was in de handen der oproerhelden. Landbouw, handwerken en kunsten lagen ter neder, de nuttigste ondernemingen hielden op, en het gansche land verzonk en verzinkt nog dagelijks in naamlooze elende.

En ach, dit alles zoude nog te verdragen zijn! Maar de zedelijke verwildering, welke de omwenteling onder ons verbreid heeft, wie kan daaraan zonder bittere tranen denken? Misbruik van de godsdienst, vernietiging van het openbaar onderwijs, verbanning der gehoorzaamheid, ziedaar de zedelijke vruchten onzer staatsomwenteling!

De godsdienst, die reine dochter des hemels, o, hoe wordt zij door de verachtelijkste godloochenaars, ter bereiking hunner onchristelijke bedoelingen, ontheiligd! In haren naam predikte men oproer, haat, vervolging, moord, verwoesting. Slaat de boeken der Heilige Schrift en de werken der kerkvaders op, overal, M. T., zult gij het vonnis der veroordeeling over de omwentelingsleere vinden uitgesproken. » Door mij, spreekt de » Heere, heerschen de koningen" (Prediker). — » Alle ziele zij der Mag» ten (dat is der wettige) onderworpen; want de Magt komt van God » alleen" (Paulus aan de Rom.). — » Wie alzoo de Magt wederstreeft, » wederstaat Gods verordening, en maakt zich daardoor strafschuldig" (Paulus ib.) — » Daarom onderwerpt u, niet alleen om der straffe, » maar ook om des gewetens wille" (Paulus ib.). — Vergelijkt met deze plegtige uitspraken der H. Schrift de leer onzer nieuwheid-predikers, en beslist zelven wiens geestes zij zijn. Hetgeen de Schrift leert, dat beoefenden de [illegible]. Om uwe aandacht niet te vermoeijen, zal ik mij slechts op het voorbeeld der martelaren beroepen. Hoe gedroegen zich dezen onder de hevigste vervolgingen der [illegible] regeringen? Ten tijde van *Tertulianus* vormde zich een groot aantal hunner in de meeste Oostersche en Westersche landen, en nogtans bedienden zij zich van geene andere wapenen tegen hunne vervolgers, dan die van stille onderwerping aan Gods wil; wel verre van zich tegen hunne wettige overigheid te verzetten, gaven zij Gode wat Hem toebehoorde, het offer van hun leven voor waarheid en regt; gaven zij den keizer, wat des keizers was, gehoorzaamheid namelijk in alles, wat niet in openbaren strijd met hun geweten was. — Zoo denken, zoo handelen alle ware christenen! Dachten die loshoofden ook zoo, die, o schande! onder den dekmantel der godsdienst, het bedrogen volk tot opstand tegen alle bestaande orde opriepen. Hunne werken veroordeelen hen; de geest van Christus woont niet in hen. — Waren het niet dezelfde beginsels, welke troon en altaar in Frankrijk omver stootten? welke den stadhouder van Jezus van zijnen zetel afgerukt en het Vaticaan zoude vernield hebben, zoo Oostenrijks vroome beheerscher den tuimelgeest geen perk gezet had?

Schouwt verder rondom u, M. T., wat is er van uwe voor eenige maanden zoo heerlijk bloeijende schoolinrigtingen geworden? Zij zijn niet seller alle vernietigd. De uitgezogene gemeenten kunnen niets meer tot derzelver onderhoud bijdragen; de regering der rebellen bekommert er zich niet om; want het geld der onderdanen is de buidel der raddraaijers geworden. De verdienstelijke onderwijzers zijn uitgedreven en in ellende gedompeld; onkundige huurlingen hebben hunne plaatsen ingenomen; onkunde en bijgeloof, die twee onverzoenlijke vijanden der ware godsdienst, krijgen de overhand; de liefderwaarde vijanden van het volksonderwijs zegevieren en noemen de vernietiging van hetzelve Vrijheid. Hun flaauw olie-lampje hebben zij opgezet en roepen: Dit is de Zon!

De gevolgen dier treurige ontheiliging der godsdienst, dier wreede verdelging van het onderwijs, is losbandigheid, losrukking van alle banden der gehoorzaamheid. En inderdaad, waar is er eene familie, waar zijn twee vrienden, welke de omwenteling niet verdeeld heeft? De priesters des Allerhoogsten zijn veracht, de verwilderde jeugd ontzegt den ouderdom allen eerbied, de zoon den vader, de dochter aan hare moeder, de leerling zijnen onderwijzer; want predikt men niet van alle daken, dat zij vrij geboren zijn? Met regt zoude men onze omwenteling eene krankzinnigheid, onze zoo hoog geprezen vrijheid een goochelspel noemen, waarmede men den onkundigen zijn geld en, wat nog veel dierbaarder is, zijne zedelijke waarde zoekt te ontrooven.

Open dus eindelijk de oogen, enz.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers